

Aanleiding

Volgens het Nationaal Programma Radioactief Afval is veiligheid het belangrijkste uitgangspunt bij de bescherming van mens en milieu tegen mogelijke risico's van radioactief afval. Voor dat doel komt er een routekaart voor de opslag van kernafval. Echter, opslag van kernafval onder de grond vraagt ook bovengronds veel ruimte, stelde de regering op 11 februari 2025. Opslag in zoutkoepels wordt daarbij ook als mogelijkheid genoemd. Een mogelijke opslaglocatie ligt onder de dorpen Anloo en Gasteren. Omdat het dan zou gaan om een direct ingrijpen in ons leefgebied schrijven wij deze zienswijze.

Nationaal park Drentse Aa

De zoutkoepel Anloo/Gasteren wordt zoals eerder aangeduid ook als een van de locaties die mogelijk geschikt zou zijn voor de opslag van kernafval.

In 2002 heeft het gebied waarvan Gasteren in het centrum ligt de status Nationaal Park verkregen. Naast natuur en landschap zijn ook landbouw en leefbaarheid in de dorpen belangrijke thema's. Hierdoor was het niet mogelijk een standaard Nationaal Park in te richten en werd lang getwijfeld of de instelling van een nationaal park wel de juiste manier was om het gebied te beschermen. Vanwege het unieke karakter van het landschap heeft men toch besloten het gebied als Nationaal Park te beschermen. Het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentse Aa heeft een speciaal beschermingsmodel gekregen, waarin natuur- en cultuurlandschap evenveel aandacht krijgen.

Het Drentse Aa-gebied heeft de status van een Natura 2000-gebied met alle beperkingen voor landbouw en industriële activiteit die daarbij horen.

Als we de gegevens uit het Nationaal programma Radioactief Afval op de plattegrond van Anloo /Gasteren leggen, blijkt dat de historische dorpen Anloo en Gasteren voor een belangrijk deel zullen moeten worden afgebroken.

Het betekent concreet de vernietiging van het centrale deel van het Drentse Aa-gebied, het best bewaarde beek- en esdorpenlandschap van West-Europa.

Energietransitie

Niet alleen landschappelijk wordt onherstelbare schade aangericht. De opslag van radioactief afval doet ook de initiatieven van bewoners teniet om als dorp energieneutraal te worden. Sinds ruim een jaar is de werkgroep Energietransitie middels voorlichting, onderzoek en ondersteuning actief om ervoor te zorgen dat Gasteren op termijn energieneutraal wordt. Waarbij nadrukkelijk gekozen wordt om het gebruik van kernenergie te vermijden. Dit mede op uitnodiging van de overheid en in samenwerking met de gemeente Aa en Hunze.

Bekende risico's van opslag radioactief afval in zoutkoepels

De zoutkoepel Anloo/Gasteren laat reeds nu al scheurvorming zien. Dit zal in ieder geval nader moeten worden onderzocht i.v.m. instabiliteit van deze koepel en bijbehorende kans op uitvloeiing van (vloei)stoffen buiten deze zoutkoepel (vervuiling drinkwater voerende lagen). De ervaringen met opslag van kernafval in zoutkoepels in de Verenigde Staten, Denemarken en Duitsland leren ons dat zoutkoepels ongeschikt zijn. De Duitse zoutkoepel Asse in de deelstaat Nedersaksen was in 1976 hét voorbeeld voor Nederland om ook kernafval in zoutkoepels op te slaan. In de zoutkoepel Asse stroomt echter jaarlijks 4,4 miljoen liter water naar binnen en moeten de 125.000 vaten kernafval weer opgegraven worden (kosten 5 miljard euro). De Duitse zoutkoepel Gorleben bleek na veertig jaar onderzoek (kosten 1,6 miljard euro) ongeschikt, waarop eind november jl. begonnen werd de al aangelegde mijn op te vullen met 400.000 ton zout.

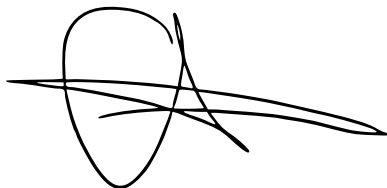
Conclusie

1. Bij opslag van kernafval in zoutkoepels is onvoldoende bewezen, dat mens en milieu voldoende worden beschermd tegen de risico's van radioactief afval.
2. Bij opslag van kernafval in de zoutkoepel Anloo/Gasteren is sprake van ernstige ontwrichting van de maatschappij.
3. Het landschap van het Nationaal Park Drentse Aa leidt onherroepelijke schade.

Opslag van radioactief afval in de zoutkoepel Anloo/Gasteren is daarom voor de bewoners van Gasteren onaanvaardbaar.

Namens de Vereniging Dorpsbelangen Gasteren
20 maart 2025

Gert Hilbolling

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, loopy initial 'G' followed by a long, horizontal stroke that tapers to the right.